

Til: Helse Sør-Øst RHF
Postboks 404
2303 Hamar

Hernes Institutt 04.10.18

Høringsuttalelse Regional utviklingsplan 2035

Avsender: Stiftelsen Hernes Institutt

Stiftelsen Hernes Institutt ønsker å kommentere 3 forhold i utkastet til regional utviklingsplan.

1. HSØ skiller seg fra de andre RHF-ene ved at de har svært mange private tjenesteleverandører som gjennom avtaler inngått med HSØ bidrar til å oppfyllelse av sørge-for ansvaret. Vi mener at høringsutkastet gjør greit rede for at det i dag er en omfattende bruk av private leverandører i RHF-et.

Vi mener likevel at utkastet ikke i tilstrekkelig grad svarer opp de pålegg gitt i foretaksmøtet med hensyn til bruk av private leverandører. Det er ikke gjort rede for hvilken strategi HSØ har verken for den bruken som er i dag, eller for det som planlegges for fremtiden. En utviklingsplan bør etter vår mening derfor inneholde en egen strategi for hvordan HSØ planlegger å oppfylle eiers krav gjennom en bevisst og planlagt utnyttelse av den kapasitet og kompetanse som de private besitter. En slik strategi finnes i «Strategi for utvikling av samarbeidet mellom private og offentlige ytere av helsetjenester», som ble styregodkjent i HSØ 24.10.14. Den beskriver hvordan private leverandører skal benyttes for å ivareta sørge for ansvaret i RHF-et. Denne strategien underbygges av helseministerens styringsbudskap som sier at både private og offentlige tilbud skal inngå i pasientens helsetjeneste, ved at de regionale helseforetakene skal kjøpe flere tjenester hos private og ideelle. Videre bør en slik strategi forplikte de private fagmiljøene til å delta i forsknings og utviklingsarbeid innen sine fagfelt. Den bør også beskrive hvordan avtaler med de private skal bidra til å sikre forsvarlig og forutsigbar drift samtidig som den gir handlingsrom for RHF-et til å tilpasse tjenestetilbudet. Vi har lest utkast til regional utviklingsplan for Helse Vest, som nettopp beskriver en slik strategi for hvordan RHF-et skal samhandle med private om utforming av pasientens helsetjeneste

2. HSØ bør ha en bevisst holdning til hvordan de skal avveie mellom private ideelle og kommersielle leverandører, og bør derfor beskrive nærmere de anskaffelsesprosesser som tillater direkte anskaffelse fra ideelle i langsiktige avtaler. Vi viser her til Regjeringens nylig presenterte veileder «Adgangen til å reservere konkurranser om anskaffelser av helse- og sosialtjenester for ideelle leverandører». Bakgrunnen for veilederen er den store politisk og faglige enigheten om at de ideelle helsetjenesteleverandørene bl.a. påtar seg viktige samfunnsoppdrag ved å rette sitt tilbud til marginale grupper i samfunnet. Mange av sykehusene har derfor valgt å samarbeide med de ideelle tjenesteleverandørene fremfor å bygge opp tilsvarende tjenester selv. Derfor er det mange av de ideelles helsetjenestetilbud som ikke finnes i sykehusene. Utviklingsplanen bør derfor beskrive at private leverandører av helsetjenester skal være både et supplement og et korrektiv til de offentlige tilbudene, og at de skal utvide pasientens valgmulighet. Både korrektivaspektet og fritt valg aspektet gjør at behovet for private tilbud ikke blir borte selv om det offentlige tilbudet utbygges tilstrekkelig.

3. Arbeid og helseperspektivet er ikke omtalt i utviklingsplanen, noe vi mener det bør være. Det inngår i sørge-for ansvaret til alle RHF-ene å bidra med gode spesialiserte helsetjenester for at befolkningen kan kunne delta aktivt i samfunns og arbeidsliv. Arbeid og helse er godt beskrevet i mange sentrale dokumenter som et viktig satsingsområde for at Norge skal kunne opprettholde gode

Telefon 62 42 24 00

post@hernesinstitutt.no

www.hernesinstitutt.no

Konto 1820 07 72829

Org.nr 983 213 421

helse, sosial og velferdstjenester i fremtiden. I revidert statsbudsjett i år bestemte regjeringen at Helsedirektoratet og Arbeids- og velferdsdirektoratet skal samarbeide om å utvikle arbeidshelseområdet som et fagfelt. Sett i lys av utfordringsbildet i samfunnet ville det være naturlig at fagfeltet arbeid og helse derfor omtales i et eget avsnitt i utviklingsplanen, der HSØ redegjør for hvordan de skal bidra til at fagfeltet utvikles i den retningen regjeringen beskriver. Vi anbefaler at HSØ tar utgangspunkt i Strategien for Helsedirektoratets og Arbeids- og velferdsdirektoratets felles innsats for arbeid og helse som ble forankret i begge departementene i 2016.

Sven Inge Sunde

Styreleder, Stiftelsen Hernes institutt

Ole Jo Kristoffersen

Direktør, Stiftelsen Hernes institutt